

معاونت درمان

دبیرخانه شورای راهبردی تدوین راهنماهای سلامت

شناسنامه خدمت

سونوگرافی بررسی رشد جنین و IUGR غیردایپلر

تدوین کنندگان:

کارگروه تدوین شناسنامه خدمات

سونوگرافی بارداری

بهمن ۱۳۹۶

مقدمه:

توسعه جوامع و گسترش نظام های سلامت، به ویژه در دو سده اخیر و نیز گسترش علوم پزشکی در جهان موجب شده است که تقریباً تمام کشورها به منظور برآورده شدن نیازهای سلامت محور خود، به تدوین راهنماهای بالینی (راهکارها، سیاست ها، استانداردها و پروتکل های بالینی) در راستای ارتقا سطح کیفی و کمی ارائه خدمت و همچنین تدوین سیاست های کلان در چارچوب استقرار پزشکی مبتنی بر شواهد گام بردارند. از سویی ضرورت تعیین حدود و ثغور اختیارات دانش آموختگان حرف مختلف پزشکی و استاندارد فضای فیزیکی و فرآیندهای ارائه خدمات سبب شد تا تدوین شناسنامه های مرتبط به منظور افزایش ایمنی، اثر بخشی و هزینه اثر بخشی در دستور کار وزارت متبوع قرار گیرد.

اندازه گیری کیفیت برای جلب اطمینان و حصول رضایت آحاد جامعه، قضاوت در زمینه عملکردها، تامین و مدیریت مصرف منابع محدود، نیازمند تدوین چنین راهنماهایی می باشد. این مهم همچنین به سیاستگذاران نیز کمک خواهد نمود تا به طور نظام مند، به توسعه و پایش خدمات اقدام نموده و از این طریق، آنان را به اهدافی که نسبت به ارائه خدمات و مراقبت های سلامت دارند، ناآید نماید تا به بهترین شکل به نیازهای مردم و جامعه پاسخ دهند. علاوه بر تدوین راهنماها، نظارت بر رعایت آن ها نیز حائز اهمیت می باشد و می تواند موجب افزایش رضایتمندی بیماران و افزایش کیفیت و بهره وری نظام ارائه خدمات سلامت گردد. طراحی و تدوین راهنماهای مناسب برای خدمات سلامت، در زمره مهمترین ابعاد مدیریت نوین در بخش سلامت، به شمار می آید. اکنون در کشورمان، نیاز به وجود و استقرار راهنماهای ملی در بخش سلامت، به خوبی شناخته شده و با رویکردی نظام مند و مبتنی بر بهترین شواهد، تدوین شده است.

در پایان جا دارد تا از همکاری های بی دریغ معاون محترم درمان «جناب آقای دکتر محمد حاجی آقاجانی»، معاون محترم آموزشی «جناب آقای دکتر باقر لاریجانی» و شورای راهبردی تدوین راهنماهای بالینی در مدیریت تدوین راهنماهای طبابت بالینی، و نیز هیات های بورد و انجمن های علمی تخصصی مربوطه، اعضاء محترم هیئت علمی مراکز مدیریت دانش بالینی و همچنین هماهنگی موثر سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران، وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی و سازمان های بیمه گر و سایر همکاران در معاونت های مختلف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تقدیر و تشکر نمایم.

انتظار می رود راهنماهای طبابت بالینی تدوین شده تحت نظارت فنی دفتر ارزیابی فناوری، تدوین استاندارد و تعرفه سلامت و کمیته فنی تدوین راهنماهای بالینی، مورد عنایت تمامی نهادها و مراجع مخاطب قرار گرفته و به عنوان معیار عملکرد و محک فعالیت های آنان در نظام ارائه خدمات سلامت شناخته شود.

امید است اهداف متعالی نظام سلامت کشورمان در پرتو گام نهادن در این مسیر، به نحوی شایسته محقق گردد.

دکتر سید حسن قاضی زاده هاشمی

وزیر

تنظیم و تدوین: کارگروه تدوین شناسنامه خدمات سونوگرافی بارداری

- ۱- دکتر اشرف آل یاسین
- ۲- دکتر صدیقه برنا
- ۳- دکتر لاله اسلامیان
- ۴- دکتر وجیهه مرصوصی
- ۵- دکتر معصومه کیتی
- ۶- دکتر مهشید حقیقی
- ۷- دکتر علیرضا رادپور
- ۸- دکتر حسین کرم پور

تحت نظارت فنی:

**گروه استانداردسازی و تدوین راهنماهای بالینی
دفتر ارزیابی فن آوری، استانداردسازی و تعرفه سلامت**

**دکتر سید موسی طباطبایی، دکتر آرمین شیروانی، فرانک ندرخانی،
دکتر مجید حسن قمی، دکتر مریم خیری، مرتضی سلمان ماهینی**

الف) عنوان دقیق خدمت مورد بررسی (فارسی و لاتین):

سونوگرافی بررسی رشد جنین و IUGR غیردایر (بیومتری)

کد ملی: ۷۰۱۷۳۶

ب) تعریف و تشریح خدمت مورد بررسی :

در طی دوره بارداری بر اساس تشخیص پزشک ارزیابی رشد جنین درخواست می شود که در این بررسی سن حاملگی، رشد جنین، میزان مایع آمنیوتیک، محل جفت و وزن جنین ارزیابی می شود.

ج) موارد ضروری انجام مداخله تشخیصی

اندازه گیری رشد جنین در هفته های ۳۱ تا ۳۴

ج-۱) تعداد دفعات مورد نیاز

در سه ماهه سوم بارداری های کم خطر (۳۱ تا ۳۴ هفته)، در حاملگی های پر خطر (بر اساس لیست) از ۲۶ هفته قابل انجام و تکرار است.

* لیست حاملگی های پر خطر: اختلالات هیپرتانسیو بارداری و پراکلامپسی، اختلالات جفت، خونریزیهای بارداری، زایمان زودرس، دوقلویی و چندقلویی، جنین های کم وزن و ماکروزوم، پلی و اولیگو ییدرآمنیوس، بارداری پست ترم، مالتیپل اسکروزیس، ناهنجاری دستگاه تناسلی (رحم دو شاخه، رحم سپتوم دار و ...)، کاهش حرکت جنین و بیماریهای طبی مادر شامل دیابت، فشار خون مزمن، بیماریهای کبدی، کلیوی، قلبی، ریوی لوپوس و آنمی سیکل سل

د) ویژگی های فرد/افراد صاحب صلاحیت جهت تجویز (Order) خدمت مربوطه و استاندارد تجویز:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مصوب مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):
متخصص زنان و زایمان و ماما در قالب نظام ارجاع

ه) ویژگی های ارائه کننده اصلی صاحب صلاحیت جهت ارائه خدمت مربوطه:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):
رادیولوژیست، فلوشیپ پریناتالوژی

و) عنوان و سطح تخصصی های مورد نیاز (استاندارد) برای سایر اعضای تیم ارائه کننده خدمت:

ردیف	عنوان تخصصی	تعداد مورد نیاز به طور استاندارد به ازای ارائه هر خدمت	میزان تحصیلات مورد نیاز	سابقه کار و یا دوره آموزشی مصوب در صورت لزوم	نقش در فرایند ارائه خدمت
۱	تکنسین	۱ نفر	دیپلم به بالا	--	آماده سازی بیمار، تایپ گزارشات و ارائه گزارش

ز) استانداردهای فضای فیزیکی و مکان ارائه خدمت: (در صورت نیاز به دو یا چند فضای مجزا با ذکر مبانی محاسباتی

مربوط به جزئیات زیر فضاها بر حسب متر مربع و یا برحسب بیمار ذکر گردد):

حداقل یک اتاق ۱۲ الی ۶ متری جهت گذاشتن دستگاه سونوگرافی و تخت معاینه ضروری است و یک سالن جهت فضای انتظار و

منشی

ح) تجهیزات پزشکی سرمایه ای به ازای هر خدمت:

دستگاه سونوگرافی مجهز به پروب ابدومینال 2D، کامپیوتر، پرینتر و تخت معاینه

ط) داروها، مواد و لوازم مصرفی پزشکی جهت ارائه هر خدمت:

ردیف	اقلام مصرفی مورد نیاز	میزان مصرف (تعداد یا نسبت)
۱	کاغذ چاپگر	بر حسب نیاز
۲	کاغذ A4، ژل، ملحفه یکبار مصرف، کاور استریل واژینال	بر حسب نیاز

ی) استانداردهای گزارش: (شامل مشاهده ها و اندازه گیری های ضروری)

گزارش سونوگرافی شامل: تعداد جنین، سن حاملگی براساس ارزیابی، طول فمور، دور شکم، HC، BPD، وزن جنین و صدک آن،

اختلال رشد (در صورت وجود اختلال)، قرار جنین، میزان مایع آمنیوتیک، محل جفت و ضربان قلب است.

کدهای مربوط به تعیین حاملگی بطور جداگانه قابل گزارش نمی باشد.

گ) شواهد علمی در خصوص کنتر اندیکاسیون های دقیق خدمت:

ندارد

ل) مدت زمان ارائه هر واحد خدمت:

۱۰ دقیقه

منابع:

Diagnostic Ultrasound/CM, Rumack 2018, ACOG, AIUM, ISOG

- تاریخ اعتبار این راهنما از زمان ابلاغ به مدت ۲ سال می باشد و بعد از اتمام مهلت زمانی میبایست ویرایش صورت پذیرد.

بسمه تعالی
فرم تدوین راهنمای تجویز

توضیحات	مدت زمان ارائه	تواتر خدمتی		محل ارائه خدمت	شرط تجویز		ارائه کنندگان اصلی صاحب صلاحیت	کاربرد خدمت		کد RVU	عنوان استاندارد	
		تعداد دفعات مورد نیاز	فواصل انجام		اندیکاسیون	کنترا اندیکاسیون		بستری	سرپایی			
گزارش سونوگرافی شامل: تعداد جنین، سن حاملگی، براساس ارزیابی، طول فمور، دور شکم، HC، BPD وزن جنین و صدک آن، اختلال رشد (در صورت وجود اختلال)، قرار جنین، میزان مایع آمنیوتیک، محل جفت و ضربان قلب. * کدهای مربوط به تعیین حاملگی بطور جداگانه قابل گزارش نمی باشد.	۱۰ دقیقه	در سه ماهه سوم در بارداری های کم خطر (۳۱ تا ۳۴ هفته)، در حاملگی های پر خطر (بر اساس لیست) از ۲۶ هفته قابل انجام است و تکرار دارد.		بیمارستان، مطب و موسسه رادیولوژی	ندارد	اندازه گیری رشد جنین در هفته های ۳۱ تا ۳۴	رادیولوژیست- فلوشیپ پریناتالوژی	متخصص زنان و زایمان- ماما در قالب نظام ارجاع	*	*	۷۰۱۷۳۶	سونوگرافی بررسی رشد جنین و IUGR داپلر (بیومتری)

- تاریخ اعتبار این راهنما از زمان ابلاغ به مدت ۲ سال می باشد و بعد از اتمام مهلت زمانی میبایست ویرایش صورت پذیرد.
- لیست حاملگی های پر خطر: اختلالات هیپرتانسیو بارداری و پراکلامپسی، اختلالات جفت، خونریزیهای بارداری، زایمان زودرس، دوقلویی و چندقلویی، جنین های کم وزن و ماکروزوم، پلی و اولیگو بیدرآمنیوس، بارداری پست ترم، مالتیپل اسکروزیس، ناهنجاری دستگاه تناسلی (رحم دو شاخه، رحم سپتوم دار و ...). کاهش حرکت جنین و بیماریهای طبی مادر شامل دیابت، فشار خون مزمن، بیماریهای کبدی، کلیوی، قلبی، ریوی لوپوس و آنمی سیکل سل